

Nr 174.

Ankom till riksdagens kansli den 13 juni 1941 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation för budgetåret 1941/42.

(3:e avd.)

I anslutning till sin i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkten 83) gjorda framställning har Kungl. Maj:t i propositionen nr 286, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 23 maj 1941, föreslagit riksdagen att till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 215,000 kronor.

För medicinalstyrelsens beredskapsorganisation har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 14 juni 1940 ställt anslaget till medicinalstyrelsens förfogande samt därvid medgivit, att av anslaget finge disponeras

för beredskapsavdelningen	kronor 64,000,
» materielnämnden	» 20,000, och
» förstärkning av kameranbyrå	» 17,000,
	<hr/>
	Summa kronor 101,000.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom beslut den 27 september 1940 medgivit, att ytterligare 11,200 kronor finge disponeras för materielnämnden.

Kungl. Maj:t har vidare förordnat, att ersättning till de genom brev till medicinalstyrelsen den 16 februari 1940 tillsatta sakkunniga rörande beredskapssjukhusens planläggning, upprättande och drift skulle från och med den 1 juli 1940 bestridas från ifrågavarande anslag.

Rörande medelsbehovet för nästa budgetår inhämtas av propositionen i huvudsak följande.

Beredskapsavdelningen.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1940 angivit det för löner och arvoden till beredskapsavdelningens personal erforderliga beloppet till 55,000 kronor. Förslaget innebär i förhållande till innevarande budgetår bland annat, att en för personalregistret avsedd sjukskötersketjänst med heltidstjänstgöring skulle förändras från arvodestjänst (arvode 500 kronor för månad) till ordinarie tjänst i lönegraden A 19, att en läkarassistent med halv-

tidstjänstgöring och en extra expeditiönsvakt skulle indragas samt att anslagsposten till tillfällig personal skulle något höjas.

Statskontoret har i avgivet utlåtande framhållit, bland annat, att ämbetsverket i betraktande av beredskapsorganisationens tillfälliga karaktär måste bestämt motsätta sig förslaget att inrätta en ordinarie befattning i lönegrad A 19 för den kvinnliga tjänsteman, som hade att svara för förändret av sjuksköterskeregistret. Icke heller har ämbetsverket funnit skäl föreligga att höja den ersättning, som nu tillkommer sagda befattningshavare.

Departementschefen har anfört följande:

»De rådande förhållandena torde göra det nödvändigt att jämväl under nästa budgetår bibehålla den särskilda beredskapsavdelningen inom medicinalstyrelsen.

Jämlikt beslut den 14 juni 1940 utgår arvode till en extra byråchef å beredskapsavdelningen, vilken tjänstgör å halvtid och åtnjuter ett arvode av nio kronor för dag. Häri föreslår medicinalstyrelsen icke någon ändring under nästa budgetår.

Jag har emellertid kommit till den uppfattningen, att det vore till fördel, om chefskapet över beredskapsavdelningen kunde under den korta tid, som ytterligare kan erfordras innan sjukvårdens beredskapsorganisation fått en tillfredsställande utformning, anförtros en person, som helt ägnade sig åt nämnda tjänst och som ägde omfattande kännedom om den ekonomiska sidan av landstingens sjukhusväsende. En person med kvalifikationer av denna art torde lämpligen få tillkallas såsom särskild sakkunnig mot ett relativt högt arvode. Detta torde visa sig desto behöfligare, som anställningen är avsedd att vara av ganska tillfällig art, möjligen icke ens fullt ett år.

Med hänsyn till beredskapsorganisationens tillfälliga karaktär finner jag mig icke kunna tillmötesgå medicinalstyrelsens framställning om uppförande å ordinarie stat av en tjänst såsom sjuksköterska vid beredskapsavdelningen. I stället bör, i likhet med vad för innevarande budgetår gäller, utgå arvoden till 2 sjuksköterskor med 450 respektive 500 kronor för månad.

Enligt vad jag under hand inhämtat från medicinalstyrelsen torde styrelsen äga möjlighet att under nästa budgetår till beredskapsavdelningen knyta en sjukgymnast, till vilken arvode utgår i annan ordning än med anlitande av förevarande anslag. Arvodet till en sjukgymnast kan på grund därav utgå. Å andra sidan har jämväl meddelats, att visst registreringsarbete, för vilket genom skrivelse den 24 januari 1941 tilläggsanslag begärts för innevarande budgetår, icke hunne slutföras under budgetåret, och att huvudsakligen på grund härav arvodesposten till extra skrivbiträden behövde höjas med 3,000 kronor. I övrigt torde annan avvikelse icke böra ske från medicinalstyrelsens förslag än att, för avrundning av totalbeloppet, posten arvoden till tillfällig personal m. m. höjas till 7,000 kronor.

Kostnaderna för beredskapsavdelningen skulle under angivna förutsättningar komma att uppgå till omkring 72,000 kronor.»

Materielnämnden.

Genom beslut den 17 januari 1941 bemyndigades chefen för socialdepartementet att dels tillkalla en nämnd av högst sju ledamöter, *medicinalstyrelsens materielnämnd*, för att biträda medicinalstyrelsen vid utredningar rörande rikets försörjning med läkemedel och sjukvårdsmateriel samt vid handläggning av i samband därmed stående frågor rörande import, fabrikation, förvaring, förbrukning och prisreglering av dylika varor ävensom med avgivande av yttrande över exportlicenser rörande nämnda slag av varor. Vidare uppdrogs åt medicinalstyrelsen att med biträde av materielnämnden under Kungl. Maj:t handhava ledningen av de åtgärder, som under rådande utomordentliga förhållanden borde vidtagas för tryggandet av landets försörjning med läkemedel och sjukvårdsmateriel. Slutligen uppdrog Kungl. Maj:t genom samma brev åt medicinalstyrelsen att genom sin materielnämnd verkställa utredning och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag beträffande central anskaffning, lagerhållning och omsättning av läkemedel och sjukvårdsmateriel samt i samband därmed stående frågor, varvid spörsmålen om sjukhusens standardiseringskommittés och det centrala sjukhusarkivets ställning skulle upptagas till särskild prövning.

I skrivelse den 11 februari 1941 har *materielnämnden* inkommit med framställning om anvisande av medel för nämndens verksamhet under bland annat budgetåret 1941/42. Materielnämnden har därvid anfört, att nämndens arbete beräknades komma att fortsätta under hela nästa budgetår i ungefär samma omfattning som under innevarande budgetår. Med denna utgångspunkt har nämnden uppskattat medelsbehovet för avlöningar till 73,700 kronor och för omkostnader till 39,000 kronor eller tillhoppa 112,700 kronor. Under rubriken omkostnader har därvid upptagits anslag för redovisning, vård och underhåll av för beredskapssjukhusen anskaffad materiel.

Departementschefen har i detta sammanhang jämväl anmält fråga om anordnande under nästa budgetår av *kontroll över tillverkning av röntgenfilm*.

Sedan innevarande års riksdag (skrivelse nr 205) till lån för tillverkning av röntgenfilm m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisat ett reservationsanslag av 600,000 kronor, har mellan medicinalstyrelsens materielnämnd och det bolag — Aktiebolaget Ceaverken — till vilket industrikommissionen genom Kungl. Maj:ts brev den 9 maj 1941 bemyndigats att av anslaget såsom lån utbetala 400,000 kronor, träffats ett avtal om leverans av cirka 3,000 dussin röntgenfilm per kalendermånad. Enligt avtalet skall tillverkningen vara underkastad den kontroll, som av statens industrikommission eller annan myndighet kan vara föreskriven.

I skrivelse den 27 mars 1941 har statens industrikommission anmält, att ifrågakvarande kontroll avsågs komma att utövas av två sakkunniga personer, nämligen en röntgenläkare samt föreståndaren för fotografiska avdelningen vid Stockholms stads yrkesskolor. Kommissionen har beräknat, att kontrollanternas arvoden till en början skulle belöpa sig till högst 650 kronor

per månad. Efter någon tid syntes de emellertid enligt kommissionen kunna icke oväsentligt nedsättas.

Kanslichefen hos medicinalstyrelsens materielnämnd har i en den 2 april 1941 dagtecknad promemoria ansett ovisst, huruvida ifrågavarande arvoden skulle kunna framdeles reduceras, varför det syntes vara riktigast att tills vidare intill utgången av budgetåret 1941/42 räkna med ett utgiftsbelopp av omkring 7,800 kronor för helt budgetår eller cirka 650 kronor per månad.

Departementschefen har förklarat sig i huvudsak icke hava något att erinra mot de grunder, efter vilka materielnämnden verkställt beräkning av kostnaderna för nämndens verksamhet under nästa budgetår.

Under erinran att kostnaderna för kontrollen över tillverkningen av röntgenfilm för närvarande bestredes med anlåtande av anslag, som ställts till industrikommissionens förfogande, har departementschefen vidare anfört, att det syntes ligga närmare till hands att i fortsättningen låta kontrollkostnaderna utgå av de medel, som anvisas för materielnämndens verksamhet. I enlighet med beräkningarna i förenämnda promemoria av kanslichefen i medicinalstyrelsens materielnämnd syntes nämnda kostnader böra för nästa budgetår beräknas till 7,800 kronor.

Anslaget till materielnämndens verksamhet under nästa budgetår borde sålunda beräknas till sammanlagt (112,700 + 7,800) 120,500 kronor.

Förstärkning av kameralbyrån m. m.

För förstärkning av kameralbyrån beräknas samma belopp som för innevarande budgetår eller 17,000 kronor.

Till ersättning åt de sakkunniga för deltagande vid handläggning inom medicinalstyrelsen av ärenden rörande planläggning, anordnande och drift av beredskapssjukhus har beräknats ett belopp av 1,500 kronor.

I enlighet härmed har anslagsbehovet för nästa budgetår uppskattats till (72,000 + 120,500 + 17,000 + 1,500) 211,000 kronor, vilket avrundats uppåt till 215,000 kronor.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att de rådande förhållandena torde göra det nödvändigt att räkna med ett bibehållande av medicinalstyrelsens beredskapsorganisation jämväl under nästa budgetår.

Rörande det för denna organisation erforderliga medelsbehovet innebär Kungl. Maj:ts förslag en väsentlig ökning i förhållande till innevarande budgetsårs anslag. Denna ökning sammanhänger huvudsakligen med den vidgade verksamhet, som tilldelats medicinalstyrelsens materielnämnd genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 januari 1941. Utskottet har för sin del funnit sig böra godtaga de för denna verksamhet beräknade merkostnaderna.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Beredkapsorganisation* för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 215,000 kronor.

Stockholm den 13 juni 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 172.